

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší správní soud jako soud kárný projednal v ústním jednání dne 1. 11. 2013 v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína, zástupce předsedy senátu JUDr. Jana Engelmana, a přísedících JUDr. Bohuslava Vacaty, JUDr. Mileny Čechťkové, JUDr. Zory Krejčí a JUDr. Gabriely Halířové, Ph.D., návrh **krajského státního zástupce v Praze** ze dne 29. 4. 2013, č. j. 2 SPR 91/2013-24 na zahájení řízení o kárné odpovědnosti státního zástupce Mgr. M. M., státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku, a rozhodl

t a k t o :

Podle §19 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, se

Mgr. M. M., nar. x,
státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku,

u z n á v á v i n n ý m , ž e

jako státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Kladně v rozporu s povinnostmi státního zástupce při výkonu funkce odpovědně plnit úkoly a dále se při výkonu funkce i ve své osobním životě vystříhat všeho, co by mohlo ohrozit vážnost funkce státního zástupce ve smyslu § 24 odst. 1, 2 zákona o státním zastupitelství, jakož i v rozporu s povinnostmi, které pro něj vyplývají ve smyslu § 18 odst. 6 zákona o státním zastupitelství z ustanovení § 38 odst. 1 písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), tj. povinnosti konat osobně práci v rozvržené týdenní pracovní době a dodržovat povinnosti, které mu vyplývají z pracovního poměru včetně povinnosti využívat pracovní dobu k vykonávání svěřených prací podle § 301 písm. b) zákoníku práce, povinnosti včas požádat zaměstnavatele o poskytnutí pracovního volna a bez zbytečného odkladu uvědomit zaměstnavatele o překážce v práci a o předpokládané době jejího trvání podle § 206 odst. 1 zákoníku práce a povinnosti prokázat zaměstnavateli překážku v práci podle § 206 odst. 2 zákoníku práce, se ve dnech 18. 3. 2013 a 19. 3. 2013 bez jakékoliv předchozí omluvy nedostavil k výkonu práce státního

zástupce na Okresním státním zastupitelství v Kladně, nepodal o sobě žádnou zprávu a neinformoval okresní státní zástupkyni v Kladně o důvodech své nepřítomnosti v práci, přičemž až ve středu dne 20. 3. 2013 v 09:40 hodin telefonicky oznámil okresní státní zástupkyni v Kladně JUDr. Nině Brozové, že je nemocen a má vysoké teploty, avšak na její výzvu, aby navštívil lékaře a předložil následně doklad o pracovní neschopnosti s tím, že jinak bude jeho nepřítomnost v práci posuzována jako neomluvená absence, sdělil, že do práce přijde až v pondělí a telefonický hovor ukončil, přičemž se ve dnech 20. 3. 2013 až 22. 3. 2013 úmyslně opět nedostavil k plnění úkolů státního zástupce na Okresní státní zastupitelství v Kladně, ačkoliv již od předchozího týdne věděl, že byl určen jako státní zástupce k účasti v řízení před soudem v konkrétních trestních věcech vedených u Okresního soudu v Kladně ve dnech 19. 3. 2013 a 21. 3. 2013, takže v důsledku jeho nepřítomnosti v práci muselo být v rámci řídicí pravomoci okresní státní zástupkyně v Kladně přijato opatření k zajištění jeho zastoupení jiným státním zástupcem Okresního státního zastupitelství v Kladně na konkrétních jednáních u Okresního soudu v Kladně v uvedených dnech a poté, co dne 24. 3. 2013 nastoupil k výkonu práce, nepředložil okresní státní zástupkyni v Kladně a jejím prostřednictvím či přímo ani Krajskému státnímu zastupitelství v Praze jako zaměstnavateli žádný doklad prokazující zákonem stanovené překážky v práci na straně zaměstnance jako omluvitelný důvod své nepřítomnosti na pracovišti Okresního státního zastupitelství v Kladně ve shora uvedených dnech, takže po projednání s příslušnými odborovými organizacemi byla jeho nepřítomnost na pracovišti Okresního státního zastupitelství v Kladně ve dnech 18. 3. 2013 až 22. 3. 2013 posouzena Krajským státním zastupitelstvím v Praze jako neomluvené zameškání práce podle § 348 odst. 3 zákoníku práce,

t e d y

jednak zaviněně porušil povinnosti státního zástupce,
jednak se zaviněně choval tak, že snížil vážnost a důstojnost funkce státního zástupce,

t í m s p á c h a l

kárné provinění podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.

Podle § 30 odst. 1 písm. a) zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství se kárně

obviněnému ukládá d ů t k a .

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem na zahájení řízení o kárné odpovědnosti státního zástupce kladl navrhovatel kárně obviněnému za vinu skutek specifikovaný ve výroku rozhodnutí.

Kárně obviněný ve vyjádření k tomuto návrhu uvedl, že ve dnech 18. a 19. 3. 2013 měl vysoké horečky, cítil se oslabený, bez cizí pomoci nebyl schopen opustit domácnost, měl zdravotní obtíže, nefunkční mobilní telefon a byl bez přístupu na veřejnou počítačovou síť. Tyto okolnosti mu znemožnily ohlásit zdravotní indispozici vedoucí státní zástupkyni v Kladně JUDr. Nině Brozové; vedoucí státní zástupkyni telefonicky oznámil dne 20. 3. 2013, že do práce není schopen se dostavit až do pátku 22. 3. 2013. Kárně obviněný dále uvedl, že absenci chtěl řešit indispozičním volnem a čerpáním dovolené za rok 2012. Svůj špatný zdravotní stav v uvedeném období si kárně obviněný vysvětluje onemocněním boreliózou, v jehož důsledku trpí zvýšenou únavou, podíl má i zvýšené vyčerpání v zaměstnání. Kárně obviněný současně uvedl, že opatřením krajského státního zástupce byl potrestán určením nepřítomnosti na pracovišti ve dnech 18. 3. 2013 až 22. 3. 2013 jako neomluvené zameškání práce a krácením dovolené za rok 2013 o celkem 8 dnů (tj. přepočtem dle nároku na její proplacení cca ve výši 21.540 Kč hrubého výdělku), v důsledku neomluvené absence byl krácen jeho plat o více než 9.000 Kč z čistého výdělku. Podle kárně obviněného se jednalo o přísnější postih, než bylo navrhované krácení platu o 10 % na dobu 3 měsíců, a proto kárnému soudu navrhl, aby řízení zastavil s přiměřeným užitím procesních pravidel podle § 188 odst. 2 trestního řádu ve spojení s § 172 odst. 2 písm. b) trestního řádu.

Navrhovatel kárný návrh podal 29. 4. 2013, jeho předmětem je jednání kárně obviněného ve dnech 18 - 22. 3. 2013. Subjektivní lhůta 6 měsíců k podání kárného návrhu byla zachována, zachována byla i objektivní lhůta 2 let podle § 29 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.

Ústní jednání se konalo za přítomnosti kárně obviněného a navrhovatele.

Z dokazování, které Nejvyšší správní soud jako soud kárný provedl výslechem kárně obviněného, výslechem svědkyně okresní státní zástupkyně v Kladně JUDr. Niny Brozové, lékařskou zprávou z 27. 1. 2012, opatřením zaměstnavatele č. j. 2 SPR 91/2013-11 z 28. 3. 2013, výtkami navrhovatele ze dne 12. 7. 2011 a okresní státní zástupkyně v Kladně z 12. 3. 2012 a 29. 7. 2013, kolektivní smlouvou z 13. 1. 2012 určující mj. pravidla zaměstnanců Krajského státního zastupitelství v Praze a v jeho obvodu pro čerpání indispozičního volna, vyplynula ke skutku následující zjištění.

Kárně obviněného dostihly zdravotní potíže již o víkendu (16 - 17. 3. 2013) v místě bydliště v Turnově, léčil se coldrexem a v průběhu týdne i jinými léky dle doporučení lékařky. Vzhledem k tomu, že jeho manželka s dcerou byly na dovolené v Rakousku, bez cizí pomoci nemohl opustit bydliště, neměl přístup k veřejné počítačové síti a neměl k dispozici funkční telefon, proto neuvědomil okresní státní zástupkyni o své absenci v zaměstnání. Kárně obviněný se do zaměstnání v pondělí 18. 3. 2013 nedostavil, proto se jej okresní státní zástupkyně v Kladně pokusila telefonicky kontaktovat, hovor však kárně obviněný nepřijímal. Vzhledem k tomu, že v úterý 19. 3. 2013 a poté ve čtvrtek 21. 3. 2013 se měl kárně obviněný účastnit jednání

u soudu, musela poté okresní státní zástupkyně provést přesuny účasti u soudu na ostatní státní zástupce. Jelikož ani ve středu (20. 3. 2013) nepřišel kárně obviněný do zaměstnání, požádala okresní státní zástupkyně Okresní státní zastupitelství v Semilech o součinnost policie k vyhledání kárně obviněného v místě bydliště v Turnově, což se však policii nepodařilo. Sám kárně obviněný kontaktoval okresní státní zástupkyni až ve středu 20. 3. 2013 cca v 9:40 hodin a učinil tak jakmile měl po návratu manželky s dcerou k dispozici funkční telefon, do něhož vložil svou SIMkارتu. Vzhledem k tomu, že další týden od pondělí měl mít pohotovost a nechtěl svou další nepřítomností komplikovat situaci kolegům, požádal JUDr. Brozovou k doléčení o poskytnutí indispozičního volna a několika dnů dovolené. Toto volno mu ale okresní státní zástupkyně již zpětně neposkytla s poukazem na pravidla pro čerpání a požádala kárně obviněného o předložení dokladu o pracovní neschopnosti. S tím také rozhovor mezi JUDr. Brozovou a kárně obviněným skončil, kárně obviněný se až do pátku 22. 3. 2013 do práce bez dalšího nedostavil. Navrhovatel následně opatřením zaměstnavatele č. j. 2 SPR 91/2013-11 z 28. 3. 2013 určil nepřítomnost kárně obviněného ve dnech 18. 3. – 22. 3. 2013 jako neomluvené zmeškání práce a za tuto nepřítomnost zkrátil kárně obviněnému dovolenou za rok 2013 celkem o 8 dnů. Navrhovatel později rovněž uložil kárně obviněnému dne 29. 7. 2013 výtku sp. zn. SPR 490/2013 za to, že se 16. 7. 2013 do zaměstnání opět nedostavil, ačkoliv se měl od 8:30 hodin účastnit hlavního líčení s tím, že vedoucí státní zástupkyni dal o své indispozici vědět v den nepřítomnosti až v 9:20 hodin. Kárně obviněný boreliózu přeléčil, stále trpí únavou a dochází pravidelně na vyšetření zdravotního stavu. Od přeložení k Okresnímu státnímu zastupitelství v Mělníku od 1. 10. 2013 žádné obdobné komplikace nenastaly, kárně obviněný se snaží napravit pověst i s ohledem na předchozí pracovněprávní nedostatky, za které mu byly uloženy výtky.

Nejvyšší správní soud jako soud kárný dospěl k závěru, že skutek se stal tak, jak je kladen kárně obviněnému za vinu, že se jej dopustil kárně obviněný, a že skutek je kárným proviněním.

Podle § 28 zákona o státním zastupitelství je kárným proviněním zaviněné porušení povinností státního zástupce, zaviněné chování nebo jednání státního zástupce, jímž ohrožuje důvěru v činnost státního zastupitelství nebo v odbornost jeho postupu anebo snižuje vážnost a důstojnost funkce státního zástupce.

Vztah státního zástupce k zaměstnavateli (České republice) se považuje za pracovní poměr, který se podle § 18 odst. 6 zákona o státním zastupitelství (s výjimkou speciální úpravy cit. zákona) řídí obecnými pravidly zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákoník práce*“); nestanoví-li zákon o státním zastupitelství jinak, vykonává práva a povinnosti z pracovního poměru státního zastupitelství, k němuž je státní zástupce přidělen k výkonu funkce.

Jednou ze základních povinností zaměstnance po vzniku pracovního poměru je podle pokynů zaměstnavatele konat osobně práce podle pracovní smlouvy v rozvržené týdenní pracovní době a dodržovat povinnosti, které mu vyplývají z pracovního poměru včetně povinnosti využívat pracovní dobu k vykonávání svěřených prací podle § 301 písm. b) zákoníku práce; nerozhodné přitom je, jestli jde o pracovní poměr založený pracovní smlouvou či jmenováním (srov. § 38 odst. 1, 2 zákoníku práce).

Dočasná pracovní neschopnost zaměstnance uznaná lékařem postupem podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, je jednou ze základních osobních překážek v práci, po dobu jejího trvání je zaměstnavatel povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance (§ 191 zákoníku práce) na pracovišti. Současně pro všechny překážky v práci na straně zaměstnance platí obecná pravidla podle § 206 odst. 1 a 2 zákoníku práce, podle nichž je-li překážka v práci zaměstnanci předem známa, musí včas požádat zaměstnavatele o poskytnutí pracovního volna, jinak je zaměstnanec povinen uvědomit zaměstnavatele o překážce a o předpokládané době jejího trvání bez zbytečného průtahu. Překážku v práci je přitom zaměstnanec povinen zaměstnavateli prokázat.

V rozporu s těmito povinnostmi kárně obviněný zaměstnavatel překážku v práci bez zbytečných průtahů neoznámil, ačkoliv již minimálně v průběhu víkendu před nástupem do práce věděl o svých zdravotních obtížích. Zaměstnavatel v návaznosti na to sám zjišťoval důvod nepřítomnosti v zaměstnání, přistoupil dokonce k aktivnímu vyhledání kárně obviněného, který se měl nacházet pouze v místě bydliště, ani přes vyvinutou snahu se mu však nepovedlo kárně obviněného kontaktovat a objasnit důvody jeho nepřítomnosti v zaměstnání. Poté, co se kárně obviněný zaměstnavateli ozval sám, překážky práci odmítl prokázat dokladem o uznání osobou dočasně práce neschopnou a jakmile neuspěl s žádostí o čerpání dovolené a poskytnutí indispozičního volna, v podstatě ponechal na úvaze zaměstnavatele, jak sám vyřeší jeho nepřítomnost v týdnu od 18. - 22. 3. 2013. Kárně obviněný tak učinil, přestože si byl vědom, že se měl ve dnech 19. a 21. 3. 2013 účastnit jednání u soudu.

Nejvyšší správní soud jako soud kárný nezohlednil obhajobu kárně obviněného poukazující na zdravotní stav, který mu neumožnil opustit domácnost bez pomoci jiných osob, že byl bez komunikačních prostředků a nezohlednil ani poukaz na zvýšenou únavu kárně obviněného (v kombinaci se zdravotním stavem) pro vytížení v zaměstnání. Bylo-li totiž při uváděných okolnostech v možnostech kárně obviněného obstarat si péči o svou osobu, nelze omluvit totální rezignaci kárně obviněného na včasné splnění oznamovací povinnosti vůči zaměstnavateli. Podle názoru kárného soudu v těchto skutečnostech nelze shledat okolnosti vylučující odpovědnost kárně obviněného za kárné provinění a nelze v nich shledat ani okolnosti polehčující s významem pro skutek.

Míru zavinění kárně obviněného nesnižuje ani snaha kárně obviněného následně vyřešit svou nepřítomnost čerpáním tzv. indispozičního volna, popř. dovolené. Pravidla pro poskytnutí indispozičního volna musela a měla být kárně obviněnému známa z kolektivní smlouvy, obecná pravidla pro čerpání dovolené předem a její rozvržení vyplývají z ustanovení § 217 zákoníku práce s adaptací pravidel na podmínky daného státního zastupitelství. Nelze proto klást k tíži okresní státní zástupkyni, že v prostředí s přísnými pravidly pro rozvrh práce, určování státních zástupců k jednání před soudy a se zřejmými organizačními komplikacemi při náhlých změnách trvala na prokázání překážek v práci vycházejíc z tvrzených důvodů absence kárně obviněného. Odhlédnout přitom nelze od toho, že při řešení nastalé situace kárně obviněný zaměstnavateli poskytl minimální součinnost, ač to bylo zejména v jeho zájmu.

V porušení citovaných norem pracovního práva shledal kárný soud porušení povinností státního zástupce podle § 24 odst. 1 a 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, a to pokud jde o povinnost státního zástupce při výkonu své funkce respektovat zásady, které zákon pro činnost státního zastupitelství stanoví. Současně porušil kárně obviněný i povinnost vystříhat se při výkonu své funkce a ve svém osobním životě všeho, co by mohlo vzbuzovat důvodné pochybnosti o dodržování uvedených povinností. Porušení povinností vyplývajících z právní úpravy pracovního poměru poté zasahují i do vážnosti a důstojnosti funkce státního zástupce, neboť nedodržuje-li státní zástupce tato pravidla, snižuje to důvěryhodnost i jeho funkce; z hlediska naplnění znaků skutkové podstaty je přitom nerozhodné, že tato důvěryhodnost byla narušena především v prostředí Okresního státního zastupitelství v Kladně, potažmo též před navrhovatelem.

Kárně obviněný takto jednal úmyslně, neboť s ohledem na předchozí pracovní zkušenosti nepochybně věděl, jaká jsou jeho práva a povinnosti zaměstnance, i to, že jejich porušením snižuje vážnost a důstojnost své funkce státního zástupce, zavinění je tedy dáno.

Skutková podstata kárného provinění podle § 28 zákona o státním zastupitelství tak byla jednáním kárně obviněného naplněna ve všech znacích.

Při úvahách o kárném opatření kárný soud neshledal důvod pro vyhovění návrhu kárně obviněného pro zastavení řízení podle § 188 odst. 2 trestního řádu s odkazem na ustanovení § 172 odst. 2 písm. b) trestního řádu a § 25 zákona č. 7/2002 Sb. Kárný soud dospěl k závěru, že postižení kárně obviněného krácením dovolené a neomluvenou absencí neznamena, že o skutku obviněného bylo již rozhodnuto kázeňsky, kárně a toto rozhodnutí lze považovat za postačující. Podle názoru Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného uvedený postih uplatnil navrhovatel toliko v rámci pravomoci zaměstnavatele vůči svému zaměstnanci, byť v jejich důsledku bylo lze sankci vyčíslit peněžní ztrátou na příjmu. Smyslem kárného řízení je však veřejný zájem na ochraně řádného výkonu působnosti státního zastupitelství (srov. § 4 zákona o státním zastupitelství); odpovědnost kárně obviněného za kárná provinění včetně ukládaného kárného opatření se posuzuje z hlediska individuální i generální prevence. Oproti tomuto uvedený pracovněprávní postih svým významem nemůže obstát jako postačující, a to ani vedle možného kárného opatření snížením platu státního zástupce.

Nejvyšší správní soud jako soud kárný však zohlednil, že kárně obviněný funkci státního zástupce vykonává relativně krátce od roku 2011, při výkonu působnosti funkce státního zástupce proti němu nebyly vzneseny žádné výhrady a uložené výtky se doposud dotýkaly toliko nedodržení jiných povinností vyplývajících z pracovního poměru a nebyly předmětem dřívějšího kárného projednání. Kárný soud zohlednil i to, že při řešení důsledků absence kárně obviněného při jednání u soudu okresní státní zástupkyně využila standardních postupů zastoupení a výkon působnosti státního zastupitelství nebyl ohrožen. Kárný soud rovněž přihlédl k sebereflexi kárně obviněného při ústním jednání, který si uvědomuje závažnost a význam kárného řízení, i ke snaze kárně obviněného o nápravu pověsti po příchodu do prostředí Okresního státního zastupitelství v Mělníku. Nejvyšší správní soud jako soud kárný za uvedených okolností uložil podle § 30 odst. 1 písm. a) zákona o státním zastupitelství, kárně obviněnému jako kárné opatření důtku, neboť podle kárného soudu toto kárné opatření jednání kárně obviněného dostatečně

postihuje a současně důrazně signalizuje, že do budoucna podobné prohřešky bez závažnějšího postihu již nebude možné páchat.

P o u č e n í : Proti tomu rozhodnutí **n e n í** odvolání přípustné (§ 21 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů).

V Brně dne 1. listopadu 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda kárného senátu
ve věcech státních zástupců